

ВИСНОВОК

**рецензента, кандидата педагогічних наук, доцента І.В. Олійник,
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертаційної роботи
Шаравари Володимира Володимировича
на тему «Формування тактично-стратегічної компетентності майбутніх
фахівців у галузі інформаційних технологій в умовах освітнього
середовища закладу вищої освіти», що представлена
на здобуття ступеня доктора філософії у галузі 01 Освіта за
спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)**

Детермінантою розвитку професійної освіти є інтенсифікація інтеграційних процесів як важливої складової розвитку сучасного світу. Перехід до інформаційного суспільства вимагає від системи освіти вирішення принципово нової проблеми підготовки фахівців, пристосованих до швидко мінливих реалій навколишньої дійсності, здатних не тільки сприймати, зберігати та відтворювати інформацію, але й продукувати нову, керувати інформаційними потоками та ефективно їх обробляти.

Зміна вимог до фахівців продиктована появою нових типів теоретичних та практичних завдань, що відрізняються системним та міждисциплінарним характером, нестандартністю, глобальністю можливих наслідків. Такі завдання не мають простих та однозначних рішень, що зумовлює необхідність підготовки фахівців нового типу, які вміють бачити ситуацію в цілому, підійти до пошуку рішення творчо, здатних прогнозувати його результат, усвідомлювати свій особистий внесок та відповідальність.

Зазначене підтверджує значущість, актуальність і вагомість для сьогодення теми дослідження, яке є авторською презентацією теоретично обґрунтованої та експериментально перевіреної педагогічної системи формування тактично-стратегічної компетентності майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій в умовах освітнього середовища закладу вищої освіти.

Дисертація відповідає основним напрямам досліджень кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи Університету імені Альфреда Нобеля, проведених у межах комплексних

наукових тем: «Теоретичні та методичні засади моделювання компетентнісної професійної освіти у контексті євроінтеграції» (державний реєстраційний номер 0117U000784) і «Теоретико-методологічні засади професійного становлення фахівця в інноваційному соціокультурному просторі» (державний реєстраційний номер 0122U200059). Тему затверджено вченою радою Університету імені Альфреда Нобеля (протокол № 10 від 21.12.2021 р.).

Представлена робота підпорядкована єдиній логіці й достатньо повно презентує хід і результати дослідження. Слід відзначити міцне теоретичне підґрунтя, чітко окреслену методологію наукових підходів до розв'язання поставлених завдань, потужну організацію експериментальної роботи. Дисертантом конструктивно обґрунтовано застосування наукових підходів у науковому дослідженні.

Глибокий критичний аналіз наукової літератури дозволив Володимирі Володимировичу чітко визначити завдання, наукове передбачення свого дослідження, його об'єкт і предмет. Варто відмітити ґрунтовність методологічних й теоретичних основ дослідження, методів набуття на опрацювання отриманої інформації.

Заслуговує на увагу проведена автором значна робота щодо систематизації понятійного апарату досліджуваної проблеми. Проаналізовано та здійснено ґрунтовну інтерпретацію понять «тактично-стратегічна компетентність», «педагогічна система», «інформаційні технології».

Досліднику вдалось на основі глибокого і різнобічного аналізу джерельної бази виокремити наявні суперечності, що потребують розв'язання, визначити основні напрями дослідження означеної проблеми.

Таким чином, аналіз основних позицій дисертації дозволяє скласти загальне позитивне уявлення про науковий апарат роботи, її теоретичні засади та визначає наукову цінність і логіку даної роботи.

Уважаємо своєчасною пропозицію автора щодо створення педагогічної системи за трьома основними етапами: мотиваційно-ціннісним, практичним та оцінно-рефлексивним, у межах кожного з яких наведено зміст навчальних

дисциплін (лекційні, практичні, семінарські заняття), позааудиторної діяльності (кіноклуб, фестиваль ідей, науково-дослідна робота студентів, екскурсії, науково-освітній центр з інформаційних технологій), що сприяють формуванню тактично-стратегічної компетентності.

Досить об'ємною й цілком логічною видається емпірична частина дослідження. Імпонує детально розроблений і вдало проведений педагогічний експеримент, зокрема формувальний етап, який дає чітке уявлення про поетапну реалізацію обґрунтованої автором системи формування тактично-стратегічної компетентності майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій в умовах освітнього середовища закладу вищої освіти.

Крім того, теоретичні положення та практичні рекомендації, викладені в дисертації, цілком успішно можуть бути впроваджені в освітній процес закладів вищої освіти, що здійснюють професійну підготовку студентів галузі знань «Інформаційні технології», зокрема науково-педагогічними працівниками університетів при розробленні та оновленні освітньо-професійних програм, робочих навчальних програм, навчально-методичних комплексів, зокрема електронних ресурсів, студентами та аспірантами університетів для підвищення їхнього рівня професійної компетентності.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх наукова достовірність підтверджується використанням дисертантом сукупності теоретичних та емпіричних методів дослідження.

На особливу увагу заслуговують розроблена дисципліна за вибором «Тактично-стратегічна діяльність в галузі інформаційних технологій», дібраний та адаптований пакет діагностичних матеріалів для визначення рівня сформованості тактично-стратегічної компетентності студентів, розроблена програма позааудиторної діяльності студентів (науково-освітній центр з інформаційних технологій, науково-дослідна робота студентів, кіноклуб, фестиваль ідей, екскурсії).

Високий рівень обґрунтованості наукових положень, висновків, рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх вірогідність забезпечені:

- професійним вирішенням автором низки наукових завдань, що сприяло реалізації поставленої мети дослідження та адекватністю структурно-логічної схеми дослідження визначеній меті: кожен наступний розділ чи підрозділ органічно пов'язаний з попереднім і доповнює його;
- використанням широкої джерельної бази за темою дисертації і достатнім масивом аналітичних даних (список використаних джерел становить 312 найменувань);
- достатньою географією та великою кількістю напрямів у апробації отриманих результатів на науково-практичних конференціях, у тому числі й міжнародних.

Робота написана доступною мовою з використанням наукової термінології, текст відповідає нормам наукового стилю, має чіткі, лаконічні фрази.

Дослідження вирізняється логічною побудовою суджень та доказовістю фактів, що стосуються означеної проблеми. Здобувачем чітко систематизовано основні теоретичні положення та узагальнено наукові погляди щодо проблеми формування тактично-стратегічної компетентності майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій в умовах освітнього середовища закладу вищої освіти.

Високо оцінюючи рецензовану дисертацію, поряд із переконливими позитивними моментами звертаємо увагу на окремі аспекти, що потребують уточнення й мають рекомендаційний характер:

1. У науковій роботі наведено значний фактичний матеріал, що характеризує стан розробки проблеми формування тактично-стратегічної компетентності майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій в умовах освітнього середовища закладу вищої освіти. Проте, на наш погляд, не

всі представлені позиції науковців підкріплюються авторською оцінкою дисертанта.

2. Визначаючи у моделі наукові підходи щодо формування тактично-стратегічної компетентності майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій в умовах освітнього середовища закладу вищої освіти (системний, компетентнісний, особистісно зорієнтований, студентоцентрований, міждисциплінарний, середовищний, інформаційний, комунікативно-діяльнісний) дисертант залишає поза увагою синергетичний підхід. Уважаємо, що в межах цього підходу професійну підготовку та процес формування тактично-стратегічної компетентності можна інтерпретувати з погляду самоорганізації та особистісного розвитку майбутнього фахівця.

3. У дисертації, що є в цілому досить об'ємною за змістом, перший (теоретичний) розділ охоплює 95 сторінок, що, не зважаючи на його деталізацію та логічну структурованість, видається дещо перевантаженим у загальній архітектурі наукового дослідження.

Утім, висловлені міркування мають рекомендаційний характер і не знижують теоретичної і практичної значущості та загальної цінності дослідження та спрямовані на використання їх у подальшій науковій роботі дисертанта.

Загальна оцінка тексту дисертаційної роботи, запропонованої методики дослідження та зроблених висновків і практичних рекомендацій дає можливість стверджувати, що наукова розвідка В.В. Шаравари є самостійно виконаним науковим дослідженням із дотриманням етичних стандартів доброчесності, запропоновані ідеї, наукові положення, викладені в роботі, отримано автором особисто і складають основу для подальшого вивчення означеної наукової проблеми.

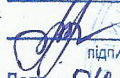
Втім, висловлені зауваження не применшують цінності дослідження. Аналіз дисертації та опублікованих праць дає підстави для висновку про те, що дослідження Шаравари Володимира Володимировича «Формування тактично-стратегічної компетентності майбутніх фахівців у

галузі інформаційних технологій в умовах освітнього середовища закладу вищої освіти» є завершеним, цілісним, самостійним науковим дослідженням, яке має наукову цінність, теоретичне та практичне значення. Загалом, дисертаційне дослідження повністю відповідає вимогам, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019 р.); Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами, внесеними відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 року № 341), а його автор – Шаравара Володимир Володимирович – заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи, ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля»

І.В. Олійник

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ	
експерт з кафедр	
	підпис <u>Тарас А. С.</u>
Дата « 04 »	жовтня 2023 р.

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 12:55:26 04.10.2023

Назва файлу з підписом: Висновок Олійник на дис Шаравари.pdf.asice
Розмір файлу з підписом: 2.8 МБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Висновок Олійник на дис Шаравари.pdf
Розмір файлу без підпису: 2.8 МБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: ОЛІЙНИК ІРИНА ВІКТОРІВНА

П.І.Б.: ОЛІЙНИК ІРИНА ВІКТОРІВНА

Країна: Україна

РНОКПП: 3051619088

Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 12:55:25
04.10.2023

Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Серійний номер: 5E984D526F82F38F040000006BEF23015C2A7504

Алгоритм підпису: ДСТУ-4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)

Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)

Сертифікат: Кваліфікований